

Jaarverslag 2018

Inhoudsopgave

1. Commissie van Toezicht.....	3
1.1 Voorstelling en opdrachten.....	3
1.2 Samenstelling van de commissie	3
2. Nieuwe uitdagingen in 2018.....	4
2.1 Capaciteitsuitbreiding en de opkomst van de trio-cel.....	4
2.2 ‘Anders werken’	4
2.3 Geradicaliseerde gevangenen.....	4
2.4 Weerslag in de klachten.....	4
3. Statistieken.....	5
3.1 Vergelijking met 2016 & 2017.....	5
3.2 Opmerkingen.....	5
3.2.1 Leven in een gemeenschap – penitentiair beambten.....	5
3.2.2 Werk	6
3.2.3 Gezondheid.....	6
3.2.4 Materiële levensomstandigheden	6
4. Gevolg gegeven aan de aanvragen	7
4.1 Verdeling van medicatie	7
4.2 Problemen rond de boekhouding	7
5. Markante problemen	7
5.1 Drugs in de gevangenis	7

1. Commissie van Toezicht

1.1 Voorstelling en opdrachten

De Commissie van Toezicht van Beveren is actief sinds juni 2014 en houdt toezicht in de Penitentiaire Inrichting van Beveren.

Artikel 138ter van het Koninklijk besluit van 21 mei 1965 houdende algemeen reglement van de strafinrichtingen beschrijft de taken van de Commissie van Toezicht als volgt:

1° een onafhankelijk toezicht te houden op de gevangenis bij dewelke zij is opgericht, op de bejegening van de gedetineerden en op de naleving van de betreffende voorschriften;

2° aan de Minister en aan de Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen, hetzij ambtshalve, hetzij op verzoek, advies en inlichtingen te geven betreffende aangelegenheden in de gevangenis die rechtstreeks of onrechtstreeks met het welzijn van de gedetineerden verband houden en voorstellen te doen die zij gepast acht;

3° ten behoeve van de Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen jaarlijks een verslag op te stellen betreffende alles wat betrekking heeft op de bejegening van de gedetineerden en op de naleving van de voorschriften terzake, in de gevangenis waarvoor zij bevoegd is.

De rol van de Commissie van Toezicht is erop toezien dat de gevangenen correct bejegend worden. De Commissie vormt voor de gedetineerden een onafhankelijke link met de buitenwereld.

De focus ligt dus niet op het oplossen van de individuele problemen van gevangenen, taken die eerder onder de verantwoordelijkheid van een ombudsdienst vallen.

Jaarlijks deelt de Commissie haar bevindingen en adviezen met de Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen in een jaarverslag. In het jaarverslag 2018 wensen we een realistisch beeld te bieden van de activiteiten van de Commissie van Toezicht van de gevangenis in Beveren gedurende het voorbije jaar.

1.2 Samenstelling van de commissie

De Commissie van Toezicht van de gevangenis bestaat uit een voorzitter-magistraat, een secretaris, twee geneesheren, een advocaat en voor het overige vooral burgers uit de sociale sector.

Voorzitter: dhr. Kristiaan Rotthier

Leden:

- dr. André Bolsens
- mevr. Ann Cools
- mevr. Griet Van Eetveld

- mevr. Kirsten Schrevens
- mevr. Leen Van Laere
- mr. Luc Truyens
- dhr. Marc De Munck
- dhr. Patrick Hurkmans
- mevr. Rita De Vis
- dr. Tony Vermeulen
- mevr. Evelyne Martens

Secretaris: dhr. Jochen Backer Overbeek

2. Nieuwe uitdagingen in 2018

2.1 Capaciteitsuitbreiding en de opkomst van de trio-cel

De capaciteit van de gevangenis werd in 2018 uitgebreid. Omwille van de beheersovereenkomst met de privépartners wordt een overbevolking getolereerd van maximaal 12%. Wat neerkomt op een totale bevolking van 356 gedetineerden.

Omdat het onmogelijk is om een tweede bed in een enkele cel te plaatsen, kan deze verhoging in capaciteit enkel gebeuren door het plaatsen van een derde bed in de duo-cellen.

Een bijkomend probleem met deze trio-cellen is dat er maar twee aansluitingen zijn voor Prison Cloud. Een mogelijke oplossing is dat de derde gedetineerde een tablet zou krijgen. Zonder toegang tot Prison Cloud kan hij geen kantine bestellen noch communiceren met de diensten.

2.2 'Anders werken'

Op 29 januari werd de planning van de wandeling en het ongestoord bezoek aangepast ter verlichting van de werkdruk op een kleiner personeelsbestand. Dit betekent dat de cellen van de gedetineerden een uur later opengaan in het weekend, en een half uur later in de week. Men krijgt in plaats van vijfmaal ongestoord bezoek per week nu driemaal ongestoord bezoek per week. En de wandelingen worden met een kwartier ingekort.

2.3 Geradicaliseerde gevangenen

In 2018 waren er 12 à 13 gedetineerden in Beveren die onder de noemer geradicaliseerd vielen. Deze groep omvat gedetineerden die effectief veroordeeld zijn voor terrorisme, zij die veroordeeld zijn voor gemeenschappelijke feiten, teruggekeerde Syriëstrijders en ten slotte gevangenen die gerapporteerd werden, bijvoorbeeld door andere gedetineerden.

De meesten van de gedetineerden onder het statuut zitten op de eerste sectie, sommigen verblijven op regime.

2.4 Weerslag in de klachten

Het effect van deze veranderingen op de klachten geuit door de gedetineerden bleek zeer beperkt. Over de inkorting van de wandeling hebben we in 2018 geen enkele klacht ontvangen. Nochtans is de wandeling voor sommige gedetineerden een belangrijke

activiteit. In 2017 ontvingen we bijvoorbeeld een klacht dat door de opsplitsing van de wandeling van cel blok A & B het aanvangsuur van de wandeling van het open regime niet correct wordt nageleefd. De wandeling zou dus te laat beginnen. Een andere gedetineerde deed in 2017 zijn beklag dat door een aanpassing van zijn veiligheidsregime hij minder op wandeling mag.

Wat de trio cel betreft ontvingen we wel een aantal klachten. Een gedetineerde nam contact met ons op omdat hij niet kon aarden in een trio cel. Zijn medegedetineerden zorgen voor te veel overlast waardoor hij niet aan rust toe kwam.

Ook ontvingen we tweemaal een klacht van gedetineerden die gestraft worden nadat er drugs of andere verboden materialen werden gevonden op de cel. Zij beweren dat de artikelen toebehoorden tot hun medegedetineerden en dat ze daarom onterecht gestraft werden.

Niet elke ervaring met de trio cel is echter negatief. Sommige gedetineerden wensen samen te zitten met hun kennissen/familie of verkiezen een gezamenlijke cel boven de mono cel.

3. Statistieken

3.1 Vergelijking met 2016 & 2017

Onderwerp	2016	2017	2018
1 Plaatsing in een gevangenis en overbrengingen	1	3	1
2 Materiële levensomstandigheden	12	7	7
3.1 Leven in een gemeenschap – andere gedetineerden	6	3	2
3.2 Leven in een gemeenschap – penitentiair beampten	17	3	2
4 Contact met buitenwereld	0	0	5
5 Godsdienst en levensbeschouwing	0	0	0
6 Vormingsactiviteiten en vrijetijdsbesteding	2	3	0
7 Werk	11	0	0
8 Gezondheid	23	21	20
9 Psychosociale dienst	8	1	1
10 Orde, veiligheid & dwang	12	2	7
11 Tuchtregime	10	10	7
12 Commissies van toezicht	0	0	0
Andere	9	4	3
Boekhouding		6	4
Totaal:	111	63	59

3.2 Opmerkingen

De vermindering van het totale aantal klachten ingezet in 2017 houdt aan.

3.2.1 Leven in een gemeenschap – penitentiair beampten

Klachten over agressie, pestgedrag of provocaties door penitentiair beampten kwamen in 2016 nog vrij regelmatig binnen. In 2018 werd dit een zeldzaam fenomeen. Een mogelijke

verklaring zou zijn dat de gevangenis een heel aantal nieuwe personeelsleden tewerkstelde bij haar opening in 2014. Deze nieuwe penitentiair beambten bezaten nog niet hetzelfde opleidingsniveau en dezelfde ervaring dan zij nu bezitten. Zodat zij vandaag correcter en gepaster kunnen omgaan met en reageren op het gedrag van de gedetineerden

3.2.2 Werk

Klachten over werk komen we niet meer tegen. Dat is ten dele te verklaren omdat er meer duidelijkheid bestaat wanneer werk wordt afgenomen in het kader van een ordemaatregel. In het verleden verrasten dergelijke maatregelen de gedetineerde, met als gevolg dat ze contact opnamen met de commissie van toezicht.

Maar ook klachten omtrent het tekort aan werk ontvingen we niet meer. Nochtans is de directie nog steeds vragende partij voor tewerkstellingsprojecten. Momenteel worden er maximaal dertig gedetineerden tewerkgesteld in de werkruimte.

De meeste gedetineerden willen wel degelijk werken. Televisie kost geld, soms roken ze, telefoneren is ook erg duur, en ze verwachten eigen kledij te dragen die ook gewassen moet worden. Zeker voor gevangenen die geen bron van inkomsten hebben van buitenaf, blijft werk erg belangrijk.

3.2.3 Gezondheid

Klachten rond gezondheid blijven stabiel ondanks de algemene daling van klachten. Een merendeel betreft gedetineerden die niet akkoord gaan met een beslissing van een dokter en via de commissie van toezicht een soort tweede advies zoeken. Bijvoorbeeld bij het afbouwen van medicatie van een persoon met een verslaving. Het komt ook voor dat iemand zich zorgen maakt over de opvolging van zijn medische problematiek. Bijvoorbeeld een gedetineerde die extra kinetherapie wenst of iemand die vreest dat zijn diabetes niet voldoende wordt opgevolgd en ook vroeg naar meer mogelijkheden om aan beweging te doen.

De dokter van de commissie bezocht de medische afdeling van de gevangenis en kwam terug met een zeer goede indruk van de materiele uitrusting van de dienst en het personeel. We hebben tot nu toe niet de indruk dat de stabiele hoeveelheid klachten te wijten is aan een structureel probleem.

3.2.4 Materiële levensomstandigheden

Een onderwerp dat belangrijk blijft betreft de inkomens en uitgaven van de gedetineerden. De mogelijkheden om iets te verdienen in de gevangenis zijn beperkt en de kost van enkele zaken liggen erg hoog in vergelijking met de buitenwereld.

De telefoontarieven blijven een klachtenpost, alsook de kost van artikelen die men via de kantine kan bestellen. In het gevangenenoverleg dat de commissie van toezicht bijwoonde kwamen deze twee zaken ook ter sprake. De prijzen van bijvoorbeeld telefonie liggen vrij hoog omwille van het contract dat de gevangenis heeft met de privépartners. Een tweede reden is dat de prijzen op de markt soms gevoelig lager liggen dan deze op de katinelijst, vooral wanneer het gaat om een promotieprijs. Men kan niet van de gevangenis verwachten dat ze prijzen gaan jagen, maar het is begrijpelijk dat de bewoners hier mee inzitten.

Wat ook af en toe voorkomt is een verlies van persoonlijke bezittingen als gevolg van een overplaatsing uit een andere gevangenis of een verhuis binnen de gevangenis. Zo geraakte een doos kledij zoek van een gedetineerde die naar Beveren kwam vanuit Namen. Van een andere gedetineerde raakte een geheugenstick zoek.

4. Gevolg gegeven aan de aanvragen

4.1 Verdeling van medicatie

In januari deed een gedetineerde zijn beklag dat zijn medicatie verwisseld werd met deze van een andere gedetineerde. Om deze reden nam hij een anti-psychotisch middel (methadon).

De commissie van toezicht onderzocht daarom hoe de verdeling van medicatie in zijn werk gaat. De gedetineerden hebben gepersonaliseerde medicatie die door een verpleger onderverdeeld wordt. Vervolgens geeft zij deze door aan de PBA's ter uitdeling. Op deze manier ontstaat een soort 'cascade' effect.

We bedenken in andere instellingen normaal gezien enkel verpleegkundigen medicatie mogen uitdelen. Zoals in ziekenhuizen en rust- en verzorgingstehuizen. De situatie blijft opgevolgd.

4.2 Problemen rond de boekhouding

In 2017 en 2018 ontving de commissie klachten die verband hielden met de boekhouding van de gevangenis. Dit gaat om zaken als een gedetineerde die niet akkoord gaat met de verloning van zijn werk. Of over het overmatig doorrekenen van schade aan de gedetineerde.

Wanneer de klacht gegrond leek bekijken de maandcommissarissen van de commissie van toezicht dit samen met de boekhouding. Een aantal keer heeft dit geleid tot een rechtzetting.

5. Markante problemen

5.1 Drugs in de gevangenis

Drugs blijft beschikbaar in de gevangenis. Eén klacht bereikte ons van iemand die wenst af te kicken maar niet kan weerstaan aan de drugs en medicatie. Hij beschrijft hierbij hoe makkelijk het is om aan drugs te geraken in de gevangenis.

In een gesprek met de directie werd de problematiek van druggebruik binnen de gevangenis muren besproken. De directie verklaart dat er inderdaad op elke verdieping drugs kunnen worden bekomen. Naar schatting 50% van de gedetineerden binnen de instelling zou één of andere vorm van drugs gebruiken.